

Rzozpowszechnienie zaburzeń tikowych oraz zaburzeń współistniejących wśród uczniów warszawskich szkół podstawowych

Paweł Stefanoff¹, Tomasz Wolańczyk², Aleksandra Gawryś³, Mariola Łojewska³, Agata Majewska³, Bartłomiej Mazurek³, Joanna Mikulska³, Agnieszka Ostrowska³, Elżbieta Stefanoff³, Krystyna Świrszcz², Anita Bryńska²

¹ Zakład Epidemiologii, Państwowy Zakład Higieny, Warszawa

² Klinika Psychiatrii Wieku Rozwojowego AM W Warszawie

³ Studenckie Koło Naukowe Psychiatrii Dziecięcej przy Klinice Psychiatrii Wieku Rozwojowego AM w Warszawie

Materiał i Metody

Badanie odbyło się w 24 losowo dobranych warszawskich szkołach podstawowych.

W pierwszym etapie badania na spotkaniach wychowawczych rozdawano rodzicom i nauczycielom krótki kwestionariusz dotyczący występowania u dzieci ruchów mimowolnych oraz kwestionariusz CBCL/4-18 (*Child Behavior Checklist*).

Materiał i metody

- Badanie w I etapie przeprowadzono w 120 klasach VII i VIII, do których łącznie uczęszczało **2927** dzieci
- Na spotkaniach wychowawczych obecnych było **1800** rodziców – rozdano im kwestionariusze
- Odzyskano **1570** kwestionariuszy dla rodziców oraz **1577** kwestionariuszy dla nauczycieli
- W pierwszym etapie **611** (38,7%) zostało wskazanych przez rodzica lub nauczyciela jako mające tiki
- **524** dzieci, których rodzice wyrazili na to zgodę przebadano osobiście
- Spośród pozostałych, niewskazanych dzieci wybrano losowo **117** dzieci do grupy kontrolnej

Materiał i Metody

Drugi etap badania polegał na osobistym badaniu dzieci za pomocą kwestionariuszy:

- kwestionariusz dla dzieci zbierający dane epidemiologiczne i wywiad społeczny
- kwestionariusz rozpoznawania tików i różnicowania zespołów zaburzeń tikowych
- kwestionariusz ustrukturyzowanego wywiadu w kierunku zespołu nadpobudliwości ruchowej z zaburzeniami uwagi (ADHD)
- kwestionariusz ustrukturyzowanego wywiadu w kierunku zespołu obsesyjno-kompulsyjnego (OCD)
- lista czynności i myśli natrętnych CY-BOCS
- uproszczona skala depresji (4 pytania) z Health Behavior Questionnaire Jessora
- skala nasilenia tików Yale Global Tic Severity Scale (YGTSS)
- skala postaw dziecka wobec choroby (CATIS)

Wyniki

	Ilość	Stosunek dz/chł
Wszystkie dzieci	1579	1 / 1,16
Wskazane i zbadane	524	1 / 1,94
Grupa kontrolna	117	1,34 / 1
Rozpoznane tiki	108	1 / 2,60
Tiki przejściowe	41	1 / 2,42
Tiki przewlekłe	46	1 / 3,18
Zespół Tourette'a	9	1 / 2
Inne	12	1 / 2

Dyskusja

- Częstość występowania poszczególnych zaburzeń tikowych w Polsce jest zbliżona do dotychczas stwierdzanych w innych krajach
- Zwraca uwagę znacznie częstsze występowanie zespołu Tourette'a. Konieczne są dalsze ustalenia
- Jest to problem ważny, być może częstszy niż się przypuszcza, mało znany wśród lekarzy, rodziców, nauczycieli i pedagogów szkolnych